

12. 8. 84/11.

W.B. - H.S.H.R.
1823

Besluit van den 4 September 1823, n°. 7.

Wij WILLEM, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz. enz. enz.

In aanmerking nemende de tegenwoordige inrigting der bureaux bij de onderscheidene departementen van algemeen bestuur;

Willende, voor het verrijg, aan deze bureaux de meest eenvoudige en minst kostbare inrigting geven; waardoor niet alleen het samenhangend verband, maar ook de geregelde en spoedige afloop der werkzaamheden, bevordert en verzekerd, en gelijktijdig alle onnutte omslag voorkomen worde;

Gehoord de Staats-Commissie, benoemd bij Ons secreet Besluit van den 1^{en}. Augustus 1818, lett. *tt*;

Hebben besloten en besluiten:

Betrekkelijk de inrigting van de bureaux der onderscheidene departementen van algemeen bestuur, en de volbrenging der bij dezelve te verrigten werkzaamheden, worden vastgesteld de navolgende bepalingen.

de 3000ste Art. I.

Er zal bij ieder ministerie en bij het Commissariaat Generaal van Oorlog een secretaris-generaal; en bij ieder ander departement van algemeen bestuur een secretaris worden aangesteld, die, onder de bevelen van het hoofd van het departement, de directie zal hebben van al hetgeen de bureaux betreft, en die, ingeval van ziekte of ander beletsel van het hoofd des departements, dezen tijdelijk zal vervangen, wanneer daaromtrent door Ons niet anders mogt zijn beschikt.

R. K. Eredienst.

(2)

Alle ambtenaren der bureaux staan onder zijne bevelen, alleen uitgezonderd de zoodanige, welke bij de departementen, waar administrateurs bestaan, aan dezen tot vaste assistentie zijn aangewezen, en welke dus onder de bevelen dier administrateurs zullen werkzaam zijn.

De secretaris zal de noodige commissoriaal registers doen aan- en bij houden, van alle stukken, welke, zoo wel binnen als buiten het departement, om onderzoek, consideratie en advies zijn verzonden, en dezelve op geregelde tijden aan het hoofd des departements voorleggen, ten einde deswege deszels bevelen te vernemen.

III.

Alle inkomende stukken worden door het hoofd des departements geopend en aan den secretaris afgegeven, niet uitzondering van die, welke hoezeer dan ook administrative zaken aangebelangende, door het hoofd des departements beschouwd worden als zijne geheime briefwisseling, en die hij daarom in zijn kabinet wil behandelen.

IV.

De secretaris doet alle deze stukken op eene agenda voor het geheel departement brengen; welke agenda, op gewoon schrijfpapier, ter halver blad geschreven, wordt voorzien van een algemeen doorloopen dag-nummer, hetwelk op de ingekomene stukken naast het exhibitum geplaatst wordt, en mede op de expeditien der resolutien, dispositien, rapporten, missives, enz. voorkomt.

V.

Bij de departementen waar administrateurs bestaan,

(3)

doet ieder van hun, voor zoo veel zijn vak van bestuur betreft, dagelijks eene dergelijke agenda, in duplo, van alle stukken bij hem ingekomen, opmaken door een zijner ambtenaren, die de genomene dispositien zal aantekenen en, na afwerking en resumtie der afgewerkte resolutien, deze agenda met de daarbij behorende stukken aan den secretaris tot verdere expeditie zal overhandigen.

De algemeene agenda in art. 4. vermeld wordt in dubbel geschreven en met de daartoe behorende ingekomene stukken aan den secretaris ter hand gesteld, die dezelve ter bestemder uur bij het hoofd des departements inbrengt.

Deze en de secretaris houden aantekening, ieder voor zich, op een exemplaar der agenda, van de nopens ieder stuk door het hoofd des departements genomene dispositie, het zij dezelve finaal of slechts voorloopig zij.

VII.

Het hoofd des departements behoudt de door hem zelve gecoteerde agenda, onder zich, tot na de resumtie der opgemaakte resolutien.

De secretaris heeft het dubbel der agenda, benevens alle de stukken over, en is zorgvuldig voor het doen opstellen der concept resolutien, rapporten, enz., het geen hij onder zijn oog en zijne leiding, door de verschillende onder zijne bevelen staande bureau ambtenaren doet volbrengen, hun dat werk uitdeelende naar gelang hunner kunde en geschiktheid.

(4)

IX.

Hij zal de stukken, die commissoriaal gemaakt of gereenvoeyd zijn, onmiddellijk van den vereischten om-
slag doen voorzien, en, vóór de resumtie, dadelijk doen
verzenlen. Wegens de stukken, welke voor informatie of
notificatie aangenomen, of vóór eenigen tijd aangehouden
zijn, zoo mede vóór de welke om consideratien en ad-
vies of ter dispositie in te warden worden verzonden, zal hij
geene resolutien doen opmaken, dewijl de op de agenda
gestelde nota hiervoor verstrekt.

Hij zal ook geene net-notulen doen houden, maar acht
geven op de zorgvuldige bewaring der minuten van alle
nuitgaande stukken.

X.

De bureau-ambtenaren met de redactie der resolutien,
missives en rapporten belast, geven hunne opstellen,
ten bestemden tijde, aan den secretaris terug, en deze
biedt dezelve, na gedaan onderzoek, aan het hoofd des
departements ter resumtie aan.

XI.

Na deze resumtie bekomt de secretaris van het hoofd
des departements, het door dezen gecoteerde exemplaar
der agenda terug, neemt de bekrachtigde resolutien over,
en zorgt wijders voor het doen schrijven en verzenden
der stukken.

XII.

De rapporten der administrateurs en der referendaris-

(5)

sen, van welke art. 22 dezes Besluits melding maakt,
worden gebragt aan het einde der agenda van den dag,
waarop zij gerapporteerd hebben.

XIII.

Er zal bij ieder hoofd departement van algemeen be-
stuur slechts een algemeen bureau mogen zijn, op het-
welk al het schrift, en kopijwerk voor het geheel depar-
tement, onder het oog van de leiding van eenen commies
of adjunct commies, naar mate van den omvang der
werkzaamheden, door de noodige kopisten verrigt wordt.

XIV.

De commies of adjunct commies die aan het hoofd van
dit bureau staat, zorgt mede voor de rigtige verzending
der stukken met de daarbij behoorende bijlagen.

XV.

Hij ontvangt te dien einde van den secretaris de ge-
resumeerde en vastgestelde resolutien, met de daarbij be-
hoorende twee exemplaren der algemeene agenda, en
zorgt voor het doen afschrijven der extract resolutien,
missives, rapporten, enz.; na het verzenden derzelve,
overhandigt hij, het door het hoofd des departements
gecoteerde exemplaar der agenda niet alle de daartoe be-
trekkelijke stukken, welke daarbij moeten verblijven,
aan den archivist. Het tweede exemplaar der agenda be-
houdt hij onder zich, en doet daarop aantekening van
den dag der verzending der stukken, en van het nummer
der expeditie lijst.

Hij zorgt dat de verzameling dezer agenda volledig blijve
en te dien einde van tijd tot tijd ingebonden worde.

(6)

XVI.

De resolutien, rapporten, missives, appointementen, enz. worden uitgegeven onder de dagteekening en het nummer der agenda, op welke zij zijn vastgesteld.

nebnegM gooh

soo an XVIII

bedroov tijd als ,astusmet.

De commies of adjunct commies, bij het bureau van expeditie bestuurd, zal eenen nadrukkeiligen expeditie-lijst van de op iederen dag verzondene stukken moeten houden, als ook eene lijst der verdeeling van het kopijwerk onder de kopisten, met vermelding van het getal blad-zijden dat door ieder hunner is geschreven.

XVIII.

Er zal bij ieder hoofd departement slechts een algemeen archief zijn, hetwelk zoo veel de stukken tot het beheer van de administrateurs behorende, als die welke door den Minister worden afgedaan, bevatten zal, en naar gelang van deszelfs omvang, onder de bewaring zijn zal van eenen commies of adjunct commies, die tevens met het opmaken van den algemeenen index zal belast worden.

XIX.

INDEX

Aan dezen archivist en indexmaker zullen, naar gelang van den omvang der werkzaamheden, een of meer commiesen of adjunct commiesen tot hulp worden toegevoegd.

XX.

Het archief zal steeds in eene tijdrekenkundige orde, ingevolge de dagteekeningen en nummer der algemeene

(7)

agenda's moeten gerangschikt zijn; en *nimmer* naar de verschillende onderwerpen (*par ordre de matières*).

XXI.

De index zal moeten gehonden worden in den vorm, voorheen bij hun Hoog Mogenden de Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden, en ook tegenwoordig bij sommige departementen, als bij voorbeeld bij dat der Ontvangsten en bij de Staats-Secretarie gebruikelijk, met de daarbij behorende hoofden of rubrieken lijst en klapper of naamlijst.

XXII.

Bij zoodanige departementen alwaar zulks doelmatig zal bevonden worden, zullen onder den titel van referendaris een of meer ambtenaren kunnen worden aangesteld, die het hoofd van het departement zullen dienen van consideratien en advies op, of assisteeren in de bewerking van alle stukken, welke hij zal nultig oordeelen te dien einde in hunne handen te stellen.

Bij de departementen die administrateurs hebben zullen tot assistentie van dezen, in het bijzonder vak aan hen toevertrouwd, een of meer referendarissen kunnen gesigneerd worden.

XXIII.

Deze ambtenaren hebben een geschikt vertrek aan het departement en zijn aldaar werkzaam, doch hebben nimmer bureau ambtenaren onder hunne bevelen, zelfs niet voor eenen tijd.

XXIV.

Bij aldien zij schrijf of kopijwerk te verrigten hebben, vervoegen zij zich te dien opzigte bij den secretaris, die

(8)

zulks ter secretarie doet volbrengen. Zij hebben de bevoegdheid om uit het archief alle zoodanige retroacta te vragen, als zij in hun vak noodig hebben te raadplegen.

XXIV.

Aan hen zal bij voortdurende mededeeling gedaan van alle wetten en algemeene verordeningen, die met opzigt tot hun vak van administratie worden daargesteld, en die het voor hen, ter zigtige uitvoering hunner functien, van belang is te kennen.

XXV.

Deze ambtenaren zullen nimmer naar buiten kunnen werken, noch met de directie van eenig vak van administratie kunnen belast worden.

Het staat echter aan het hoofd des departements vrij, om hun het volbrengen eener buitengewone commissie of inspectie, buiten de bureaux van het departement, tijdelijk opgedragen, onder zoodanige instructien, als zij alsdan *ad hoc* van hem zullen ontvangen.

XXVI.

Het tractement dezer ambtenaren zal wel minder, doch niet meer dan *duizend, vijf honderd guldens* (3500) 's jaars bedragen.

XXVII.

Bij ieder departement zullen worden aangesteld een genoegzaam aantal commiesen, die onder de leiding en de bevelen van den secretaris en de administrateurs, belast zullen zijn met de verrigting van al het, bij het departement, voorkomende redactie werk.

(9)

XXVIII.

De secretaris zal het werk onder de commiesen uitdeelen naar gelang der omstandigheden en zonder gehouden te zijn om een en het zelfde soort van werk steeds aan den zelfden commies op te leggen, op dat de gelegenheid geboren worde, om de commiesen langzamerhand in alle vakken van administratie bekwaam te maken, alsmede om deze ambtenaren steeds bezig te houden, zonder den eenen boven den anderen met werk te overladen.

XXIX.

Bij aldien er echter zoodanig vak van administratie bij een departement mogt bestaan, het welk uit deszelfs aard volstrektelijk zoude vereischen, dat dezelve persoon of personen daarmede uitsluitend belast worden, zoo zal dit kunnen plaats hebben; wordende dit aan het oordeel van den secretaris overgelaten na overleg met en goedkeuring van het hoofd des departements.

XXX.

Wanneer onder het oog van eenen commies, tableau of ook schrijf werk moet verrigt of bij gehouden worden, dat uit deszelfs aard niet gevoeglijk op het algemeen bureau van expeditie kan volbragt worden, zoo zullen door den secretaris aan zoodanig commies ten voorschreven einde, de noodige adjunct commiesen, tijdelijk worden toegevoegd.

XXXI.

Voor het overige zullen er aan de commiesen nimmer kopisten worden toegevoegd maar zullen zij, naar ge-

lang der omstandigheden, door een of meer adjunct commiesen (ter keuze van den secretaris) tijdelijk en naar mate der behoefte, worden geassisteerd in het opstellen der resolutien en verdere stukken, onder hun toezigt en leiding.

XXXII.

De in het voorgaand artikel vermeldde adjunct commiesen zullen echter niet altoos den en denzelfden commies blijven assisteeren.

XXXIII.

De commiesen zullen al het hun opgedragen redactie werk in persoon moeten verrigten, en alleenlijk dat geen door de hun assisteerende adjunct commiesen doen bewerken, hetwelk van minder belang is, of hetwelk zij in den bepaalden tijd niet kunnen afwerken.

XXXIV.

Bij voorkeur zullen tot commiesen verkozen worden, zoodanige personen, die het doctoraat in de beide regten op eene Nederlandsche hooge school verkregen hebben.

XXXV.

De commiesen zullen tot den rang der aan het departement toegevoegde referendarissen en verder kunnen opklimmen, wanneer zij daartoe de noodige geschiktheid en kunde bezitten.

XXXVI.

Het tractement der commiesen zal wel minder, doch niet meer dan drie duizend guldens (3000) 's jaars bedragen.

XXXVII.

Bij ieder departement zullen worden aangesteld een genoegzaam aantal adjunct commiesen, die onder de leiding en de bevelen van den secretaris zullen belast wezen met zoodanig redactie en tableau werk, als hij zal vermeenen te behooren, het zij hij dezelve naar luid van art. 30 en 31 aan eenen der commiesen tijdelijk ter assistentie toevoegt, het zij dat hij hun in het bijzonder eenig werk opdraagt.

XXXVIII.

Hoezeer de adjunct commiesen eigenlijk worden beschouwd redigerende ambtenaren te zijn, zoo zal het echter den secretaris vrijstaan, om hen somwijlen, tijdelijk met schrijf of kopij werk (ook in het geval bij art. 30 bedoeld) te belasten, wanneer hij zulks, uit den aard en het belang der zaken en omstandigheden, noodig keurt.

XXXIX.

Tot adjunct commiesen zullen bij voorkeur zoodanige personen gekozen worden welke meerderjarig zijn, reeds in een of ander vak van administratie werkzaam zijn geweest, en daarin de noodige kunde en ondervinding verkregen en goed gedrag en ijver betoond hebben.

Insgelijks zullen tot adjunct commiesen kunnen benoemd worden zoodanige personen welke bevoegd zouden zijn om, indien daartoe gelegenheid bestond, in conformiteit van artikel 34, bij voorkeur tot commiesen te worden benoemd.

XL.

De adjunct commiesen zullen tot commiesen kunnen

opklimmen, wanneer zij daartoe de noodige kunde en vereischten bezitten.

XLII.

Het tractement der adjunct commiesen zal wel minder doch niet meer dan *duizend vijf honderd guldens* (1500) 's jaars bedragen.

XLIII.

Al het gewoon-schrijf en kopijwerk zal, bij de onderscheidene departementen, ter algemeene secretarie verrigt worden, door kopisten, welke per bladzijde zullen worden betaald, en daarvoor, buiten het papier, inkt en pennen, erlangen voor iedere gecollationeerde bladzijde, houdende 30 regels en ieder regel 36 letters, negen (9) cents of een derde minder en dus zes (6) cents, wanneer slechts ter halver bladzijde geschreven wordt, in welk laatste geval de regel zal moeten houden 24 letters.

Voor gedeelten van bladzijden zal naar evenredigheid worden betaald.

XLIV.

Bij het kopiëren van stukken in andere dan de nederduitsche en fransche talen, of van tableau werk, zullen de kopisten, naar billijkheid en in evenredigheid van de meerdere of mindere moeilijkheid van het werk betaald worden.

XLV.

De hoofden der departementen zullen toezien, dat bij hunne administratie geene andere kopisten gebruikt worden dan die Nederlanders en van een goed zedelijk ge-

drag zijn, op wier trouw en eerlijkheid men staat kan maken, die eene duidelijke en nette hand schrijven, die de noodige aandacht en naauwkeurigheid bij het te verrigten werk aanwenden, en die de eerste gronden van de cijfer-kunst verstaan.

XLVI.

De *thans* met kopijwerk belaste bureau-ambtenaren zullen de kwaliteit van bureau-ambtenaar en de voorregten daar aan verknocht, wat aangaat het genot van leges en de deelneming in het weduwen-fonds, behouden.

XLVII.

De administratie van het weduwen-fonds voor de geëmployeerden tot het algemeen bestuur behorende, zal Ons de wijzigingen voordragen, welke, ten gevolge der bepalingen van het tegenwoordig Besluit, zullen moeten worden daargesteld in de verordeningen, *thans* ten aanzien van de aandeelen dier geëmployeerden in het genot der leges, en verder met opzigt tot het weduwen-fonds, bestaande.

XLVIII.

Wij verlangen door de Algemeene Rekenkamer te worden gediend van consideratiën en advies noemens de veranderingen, welke, naar aanleiding van de bepalingen van het tegenwoordig Besluit, in de bestaande tarieven voor de reis- en verblijfkosten der ambtenaren en geëmployeerden zullen dienen te worden gemaakt.

XLIX.

Er zal geene opklimming of invalling van regtswege plaats hebben, wanneer er eene vacature ontstaat;

(14)

De ontslagene, of ten gevolge van dit Besluit uitval-
lende ambtenaren, zullen evenmin, van regtswege inval-
len, wanneer er eene vacature ontstaat.

XLIX.

Geen in de beide regten gegradueerd bureau-amb-
tenaar vermag hi zoo lang, hij een lands post bekleedt,
de praktijk blijven uitoefenen. Onszal hij gedurende dien
tijd van de lijst der advocaten afgevoerd worden.

Bij de bepaling van de aan de bureau-ambtenaren toe-
teleggen tractementen, alsmede bij de eventueel toetstane
verhoogingen, zal in de eerste plaats dienen gelet te
worden op den aanleg en de verkregene kundigheden
en ondervinding van den postulant, vervolgens op zijne
vorige diensten, en eindelijk op zijne meerder of min-
der groote huishoudelijke behoeften.

LI.

De bureaux van alle departementen van algemeen be-
stuur zullen vóór of uiterlijk op den *eersten Januari 1824*,
moeten georganiseerd zijn, en de werkzaamheden aldaar
volbragt worden, ingevolge de bepalingen in dit Ons
Besluit vervat, en gelasten wij dienvolgens alle hoof-
den van departementen van algemeen bestuur, om Ons,
vóór of uiterlijk op den *25 October* aanstaande in dien
geest de noodige volledige ontwerpen van organisatie
huuner bureaux voortteleggen, onder bijvoeging van zoo-
danige consideratiën, als zij zullen oordeelen te behooren;
zullende zij Ons daarbij tevens eene voordragt doen, om,
door het toekennen van wachtgelden, pensioenen of gra-
tificatiën, naar billijkheid te voorzien in het lot van die

(15)

genen huuner bureau-ambtenaren welke, ten gevolge dezer
reorganisatie, niet bij hun departement kunnen behouden
blijven.

Afschrift dezes zal worden gezonden aan Onze Ministers
van Justitie, van Buitenlandsche Zaken, voor de Marine,
van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, voor het Pu-
blike Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Kolonien
en van Financiën, aan Onzen Minister van Staat, belast
met de Generale Directie der Ontvangsten, aan Onzen
Secretaris van Staat, aan Onze Opperjagermeesters, aan
Onzen Staatsraad Directeur Generaal voor de Zaken der
Hervormde Kerk, aan den Directeur Generaal voor de
Zaken van den Roomsche Katholieken Eeredienst, aan den
Raad van State, aan de Algemeene Rekenkamer, aan
Raden en Generaalmeesteren der Munt, aan het Amorti-
satie Sijndicaat, aan de Administratie van het weduwen-
fonds voor de geemploijeerden tot het Algemeen Bestuur
behoorende, en aan de Staats-Commissie, benoemd bij Ons
secreet Besluit van den eersten Augustus 1818; litt. tt,
respectivelijk tot informatie en narigt.

Gegeven te Brussel, den 4 September des jaars 1823,
het tiende van Onze Regering.

WILLEM.
Vanwege den Koning,
J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.
Afschrift met deszelfs origineel.
De Griffioen ter Staats Secretarie.

D. Nieuwenhuis